

Fair für alle

Stand Dezember 2025

Erste Informationen zu Kindergeld, Kinderzuschlag,
Bildung und Teilhabe, Wohngeld

Справедливо для всіх

початкова інформація про Допомога на дитину,
Надбавка на дитину, Освіта та участь, Житлова субсидія

**Deutsch
Українська (Ukrainisch)**

Zweisprachige Informationsbroschüre

Vorwort

Ein aktives Eintreten gegen Rassismus und Diskriminierung ist ein wichtiger Teil des Selbstverständnisses der Rotkreuz- und Rothalbmond-Bewegung. Im DRK Kreisverband Euskirchen versuchen wir, diesem Anspruch auf allen unseren Handlungsfeldern gerecht zu werden, im Hauptamt wie im Ehrenamt. Einen besonderen Beitrag dazu leistet seit 2013 unsere Integrationsagentur: Sie führt in Zusammenarbeit mit freien und öffentlichen Trägern Integrations- und Bildungsprojekte im Kreisgebiet durch und berät Einrichtungen, Verbände und Initiativen zu interkulturellen Öffnungsprozessen, zur Diskriminierungsprävention und zu einem wertschätzenden Umgang mit Vielfalt. Für Menschen mit Flucht- bzw. Zuwanderungsgeschichte bieten wir Integrationsprojekte zur Partizipation, Information, Unterstützung und Begegnung an.

Die vorliegende Broschüre wurde im Rahmen des Projekts „Mensch, Respekt! Für Fairness und Menschlichkeit im Kreis Euskirchen“ erstellt. Sie bietet Informationen zu den Themen Kindergeld, Kinderzuschlag, Leistungen aus dem Bildungs- und Teilhabepaket sowie Wohngeld. Es handelt sich um allgemeine Hinweise, die einen ersten Überblick geben sollen. Die Rechtslage ist vereinfacht zusammengefasst.

Die dargestellten Informationen richten sich insbesondere an Familien und alleinstehende Personen mit geringem Einkommen. Es ist uns ein Anliegen, allen Menschen Zugänge zu Leistungen zu eröffnen, auf die sie einen Anspruch haben, und ihnen damit die gleichberechtigte Teilhabe an der Gesellschaft zu ermöglichen. Insbesondere zugewanderte Menschen oder Personen, die die deutsche Sprache nicht so gut beherrschen und in bürokratischen Dingen wenig erfahren sind, schrecken oftmals vor der Inanspruchnahme dieser Leistungen zurück. Wir möchten mit dieser Broschüre die Hürden verringern, denen sie sich gegenübergestellt sehen. Daher sind diese Informationen sprachlich in einfachem Deutsch formuliert sowie in mehrere Sprachen übersetzt.

Bewusst haben wir ein Design gewählt, dass die Version auf Deutsch und deren Übersetzung nebeneinander stehen lässt, damit ratsuchende und unterstützende Personen sich gemeinsam mit den dargestellten Informationen auseinandersetzen können. Die Broschüre „Fair für alle – Erste Informationen zu Kindergeld, Kinderzuschlag, Bildung und Teilhabe, Wohngeld“ soll Zugänge zur gleichberechtigten Teilhabe aller Menschen an unserer Gesellschaft eröffnen und damit Diskriminierung und Rassismus entgegenwirken.

Ich danke allen Beteiligten dafür, dass sie einen Beitrag dazu leisten!

Ihr

Rolf Klöcker

Geschäftsführer des DRK Kreisverbands Euskirchen e.V.

Inhalt

1 – Kindergeld	4
2 – Kinderzuschlag (KiZ)	9
3 – Bildung und Teilhabe (BuT)	13
4 – Wohngeld	19
Quellen	24
Impressum	26

Зміст

1 – допомога на дитину	4
2 – Надбавка на дитину	9
3 – Освіта та участь	13
4 – Житлова субсидія	19
Джерела	24
Impressum	26

1 – Kindergeld

Informationen über das Kindergeld

Das Kindergeld ist eine finanzielle Unterstützung für Familien bei der Versorgung der Kinder. Das Geld hilft den Eltern bei Unterhalt, Betreuung und Ausbildung der Kinder. Zuständig ist die Familienkasse der Bundesagentur für Arbeit.

Erste Informationen und Beispiele finde ich auf der Internetseite des Bundesministeriums für Bildung, Familie, Senioren, Frauen und Jugend (BMBFSFJ).

- Internetseite
 - <https://www.bmbfsfj.bund.de/bmbfsfj/themen/familie/familienleistungen/kindergeld>

Ausführliche Informationen finde ich im Merkblatt der Familienkasse.
► https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg2-merkblattkindergeld_ba034475.pdf

1 – Допомога на дитину

Інформація про допомогу на дитину

Виплата на дитину – це фінансова допомога для сімей на забезпечення дітей. Виплата допомагає батькам в утриманні, догляді та освіті дітей. Відповідальною інстанцією є сімейна каса Федерального агентства праці.

Першу інформацію та приклади можна знайти на інтернет-сайті Федерального міністерства у справах сім'ї, людей похилого віку, жінок та молоді (Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend – BMFSFJ) та у відео-поясненні.

- веб-сайт

Докладнішу інформацію надає пам'ятка сімейної каси (Familienkasse).

FAQ Kindergeld

Kann ich Kindergeld beantragen?

- Ja, wenn ich mit meiner Familie in Deutschland lebe, kann ich Kindergeld beantragen, wenn ich eine der folgenden Voraussetzungen erfülle:
 - » In meinem Haushalt wohnt ein Kind unter 18 Jahren: eigenes Kind, Adoptivkind, Stiefkind, Kind meiner/meines Partner*in, Enkelkind, Pflegekind oder Geschwister.
 - » Mein Kind ist jünger als 18 Jahre und wohnt in Deutschland.
 - » Mein Kind ist zwischen 18 und 21 Jahre alt **und**
 - arbeitsuchend bzw. ausbildungssuchend **und**
 - bei der Arbeitsagentur oder dem Jobcenter gemeldet.
 - » Mein Kind ist zwischen 18 und 25 Jahre alt **und**
 - geht in die Schule **oder**
 - macht eine Berufsausbildung **oder**
 - studiert **oder**
 - absolviert einen Freiwilligendienst.
- Wenn mein Kind 18 Jahre oder älter ist, kann es den Antrag auf Kindergeld selbst stellen.
- Wenn ich oder meine Kinder nicht in Deutschland leben, kann ich unter bestimmten Umständen ebenfalls Kindergeld bekommen.
- Hinweis: In Deutschland gibt es zwei gesetzliche Grundlagen für den Anspruch auf Kindergeld: das Einkommensteuergesetz (EStG) und das Bundeskindergeldgesetz (BKGG).

Kann ich Kindergeld beantragen, wenn ich nicht aus Deutschland komme?

- Ja, wenn ich die oben genannten Voraussetzungen erfülle.

Wie viel Geld bekomme ich?

- Ab dem 1. Januar 2026 beträgt das Kindergeld für jedes Kind 259 €.
- Hinweis: Wenn ich Bürgergeld erhalte, dann wird das Kindergeld in voller Höhe angerechnet. Ich bekomme dann also weniger Geld vom Jobcenter.

Wie lange dauert es, bis das Geld kommt?

- Bis der Antrag bearbeitet ist, dauert es etwa 6 Wochen.
- Das Geld kommt einmal im Monat.

FAQ виплата на дитину

Чи можу я претендувати на виплати на дитину?

- Так, якщо я зі своєю родиною живу у Німеччині, я можу претендувати на виплати на дитину, якщо я виконую одну з наступних передумов:
 - » У моєму домогосподарстві живе одна дитина віком до 18 років. власна дитина, прийомна дитина, пасинок/пасербиця, дитина мого партнера, онук/онучка, дитина під опікою або брат/сестра.
 - » Моїй дитині менше 18 років і вона живе у Німеччині.
 - » Моїй дитині від 18 до 21 року **та**
 - вона шукає роботу або хоче навчатися **та**
 - зареєстрована на біржі праці або у центрі зайнятості.
 - » Моїй дитині від 18 до 25 років **та**
 - вона ходить до школи **або**
 - отримує професійну освіту **або**
 - навчається в університеті **або**
 - займається волонтерською діяльністю.
 - Якщо дитині 18 років або більше, вона може самостійно подати заяву на виплати на дитину.
 - Якщо я або мої діти не живемо у Німеччині, за певних обставин я також можу отримувати виплати на дитину.
- Примітка: У Німеччині є дві законні підстави для отримання виплат на дитину: Закон про податок на доходи фізичних осіб (EStG) та Закон про допомогу сім'ям з дітьми (BKGG).

Чи можу я претендувати на виплати на дитину, якщо я родом не з Німеччини?

- Так, якщо я виконую вищевказані передумови.

Скільки грошей я отримаю?

- Допомога на дитину становить 250 євро на кожну дитину.
- Зверніть увагу: якщо я отримую допомогу на дітей, то враховується повна сума допомоги на дитину. Тоді я отримаю менше грошей від центру зайнятості.

Скільки часу потрібно, щоб гроші надійшли?

- Заява обробляється приблизно 6 тижнів.
- Гроші надходять один раз на місяць.

Wann stelle ich den Antrag?

- So früh wie möglich, direkt nach der Geburt des Kindes.
- Wenn sich etwas an der beruflichen Situation meines Kindes ändert: so schnell wie möglich.
- Es ist wichtig, den Antrag rechtzeitig zu stellen.
- Kindergeld kann für bis zu 6 Monate rückwirkend gezahlt werden. Voraussetzung ist, dass mir das Kindergeld zustand, aber nicht gezahlt wurde. Das ist zum Beispiel der Fall, wenn ich keinen Antrag gestellt hatte. Um einen rückwirkenden Antrag zu stellen, muss ich im Antrag angeben, dass ich rückwirkend Kindergeld bekommen möchte und ab wann ich das Kindergeld bekommen möchte.

Wo stelle ich den Antrag?

Ich finde den Antrag im Internet bei der Bundesagentur für Arbeit:

- Antrag auf Kindergeld (KG1) zum Ausdrucken oder
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg1-antrag-kindergeld_ba036550.pdf
- Online-Antrag Kindergeld ab Geburt oder
 - <https://web.arbeitsagentur.de/opal/kgo-antraggeburt-ui/auswahl>
- Online-Antrag Kindergeld ab 18
 - <https://web.arbeitsagentur.de/opal/kgo-antragab18-ui/auswahl>

Den ausgefüllten Antrag muss ich an die zuständige Familienkasse schicken.

Коли подавати заявку?

- Якомога раніше, одразу після народження дитини.
- Якщо щось змінюється у професійній ситуації моєї дитини: якомога скоріше.
- Важливо подати заявку вчасно.
- Виплати на дитину можуть сплачуватися зі зворотною дією на строк до 6 місяців за умови, що мені належала виплата на дитину, але не була сплачена. Наприклад, у випадку, якщо я не подав/подала заяву. Щоб подати заяву зі зворотною дією, у заяві необхідно вказати, що я хочу отримати виплати на дитину зі зворотною дією і з якого часу я хочу отримувати виплати.

Куди подавати заявку?

Заяву можна знайти в Інтернеті на сайті Федеральної служби зайнятості:

- Заява на виплати на дитину (KG 1) для роздрукування або
 - Онлайн-заява на виплати на дитину від народження або
 - Онлайн-заява на виплати на дитину з 18 років

Заводнену заяву слід надіслати до сімейної каси.

Welche Unterlagen brauche ich?

- Hauptantrag für das Kindergeld (KG1)
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg1-antrag-kindergeld_ba017202.pdf
- Anlage Kind zum Hauptantrag Kindergeld (KG1-AnK)
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg1-anlagekind_ba033765.pdf
- Wenn ich nicht die deutsche, sondern eine EU-/EWR-Staatsangehörigkeit habe:
Anlage EU zum Hauptantrag Kindergeld (KG1-AnEU)
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/anlage-eu-zum-hauptantrag-kindergeld-kg1-aneu-_ba031900.pdf

- Erklärung über Kinder, die außerhalb des Haushalts wohnen:
Lebensbescheinigung für das Kindergeld (KG3b)
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg3b_ba031895.pdf

- Bei Kindern über 18, die eine Schule besuchen:
Schulbescheinigung für das Kindergeld (KG5a)
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg5a_ba031890.pdf

- Bei Kindern über 18, die eine Ausbildung machen:
Ausbildungsvertrag (Kopie)
- Bei Kindern über 18, die studieren:
Studienbescheinigung
- Meine Steueridentifikationsnummer (Steuer-ID)
- Steueridentifikationsnummer (Steuer-ID) des Kindes
- Geburtsurkunde des Kindes (Kopie)
- Kindergeldnummer, wenn bekannt
- Übersichtsseite der Arbeitsagentur:
Formulare und Anträge zum Download
 - <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/downloads-familie-und-kinder>

Was muss ich tun, wenn sich etwas ändert?

- Alle Änderungen, die das Kindergeld betreffen, muss ich direkt der Familienkasse melden:
Veränderungsmitteilung für das Kindergeld (KG45)
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg45_ba032780.pdf
- Das betrifft zum Beispiel folgende Änderungen:
Anschrift, Bankverbindung, Familienstand, Kinder im Haushalt, Beschäftigung (Arbeit bzw. Ausbildung).

Які документи мені потрібні?

- Основна заява на виплати на дитину (KG1)
- Додаток до основної заяви на виплати на дитину (KG1-AnK)
- Якщо у мене не німецьке громадянство, а громадянство ЄС або ЄЕЗ:
додаток ЄС до основної заяви на виплати на дитину (KG1-AnEU)
- Пояснення щодо дітей, які не проживають у домогосподарстві:
Довідка про фактичне місце проживання дитини (KG3b)
- Для дітей старше 18 років, що відвідують школу:
довідка зі школи для отримання виплат на дитину (KG5a)
- Для дітей старше 18 років, що отримують професійну освіту: договір про професійну освіту (копія)
- Для дітей старше 18 років, що отримують вищу освіту: підтвердження зарахування
- Мій ідентифікаційний номер платника податків (податковий ID)
- Ідентифікаційний номер платника податків (податковий ID) дитини
- Свідоцтво про народження дитини (копія)
- Номер виплати на дитину, якщо відомо
- Карта сайту біржі праці:
формуляри та заяви для завантаження

Що мені робити, якщо щось зміниться?

- Про всі зміни, що стосуються виплат на дитину, необхідно повідомляти безпосередньо сімейну касу:
повідомлення про зміни для виплат на дитину (KG45).
- Це стосується, наприклад, наступних змін: адреси, банківських реквізитів, сімейного стану, дітей у домогосподарстві, зайнятості (роботи або освіти).

Wo kann ich mich informieren?

- Wenn ich Fragen zum Kindergeld habe, kann ich mich bei der Familienkasse melden:
 - » Telefon: Service-Center 0800 4 5555-30
 - » Online: Kontaktformular
 - <https://web.arbeitsagentur.de/portal/kontakt/de/familie-und-kinder/kindergeld?scope=concern>

- Ausführliche Informationen finde ich im Merkblatt zum Kindergeld (KG2).

► https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg2-merkblattkindergeld_ba034475.pdf

- Hinweise zum Antrag erhalte ich auf der Kindergeld Startseite der Bundesagentur für Arbeit.

► <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/kindergeld>

- Dort gibt es alle Merkblätter, Formulare und Anträge der Familienkasse zum Download.

► <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/downloads-familie-und-kinder>

- Dort gibt es auch Informationen zum Kindergeld für:

- » Kinder in Ausbildung oder Beruf
- » Kinder mit Behinderung
- » Vollwaisen oder Kinder, die den Aufenthaltsort ihrer Eltern nicht kennen
- » Grenzüberschreitende Fälle
- » Asylberechtigte und Flüchtlinge

Де я можу отримати інформацію?

- Якщо виникають запитання щодо виплат на дитину, можна звернутися до сімейної каси:
 - » Телефон: Сервісний центр 0800 4 5555-30
 - » Онлайн: Контактна форма

- Докладну інформацію можна знайти у пам'ятці про виплати на дитину (KG2).

- Вказівки щодо заяви можна отримати на Інтернет-сторінці виплат на дитину Федеральної служби зайнятості.

- Тут є всі пам'ятки, формулляри та заяви сімейної каси для завантаження.

- Тут також є інформація щодо виплат на дитину для:
 - » Дітей, що навчаються або працюють
 - » Діти з обмеженими можливостями
 - » Повних сиріт або дітей, місце перебування батьків яких невідоме
 - » Транскордонні випадки
 - » Особи, що мають право на отримання притулку, та біженці

2 – Kinderzuschlag (KiZ)

Informationen über den Kinderzuschlag

Der Kinderzuschlag ist eine finanzielle Unterstützung für Familien mit geringem Einkommen. Das Geld hilft zusätzlich zum Kindergeld bei der Versorgung der Kinder. Zuständig ist die Familienkasse der Bundesagentur für Arbeit.

Erste Informationen und Beispiele finde ich im Flyer der Familienkasse sowie auf der Internetseite des Bundesministeriums für Bildung, Familie, Senioren, Frauen und Jugend (BMBFSFJ).

- Flyer (Familienkasse)
► https://www.arbeitsagentur.de/datei/dok_ba035750.pdf
- Internetseite BMBFSFJ
► <https://www.bmbfsfj.bund.de/bmbfsfj/themen/familie/familienleistungen/kinderzuschlag-und-leistungen-fuerbildung-und-teilhabe-73906>

Ausführliche Informationen finde ich im Merkblatt der Familienkasse.

- https://www.arbeitsagentur.de/datei/kiz2-merkblattkinderzuschlag_ba034485.pdf

FAQ Kinderzuschlag

2 – Надбавка на дитину

Інформація про дитячу добавку (Kinderzuschlag)

Надбавка на дитину – це фінансова підтримка для сімей з низьким доходом. Додатково до виплат на дитину гроші допомагають в утриманні дітей. Відповідальним органом є сімейна каса Федеральної служби зайнятості.

Першу інформацію та приклади можна знайти у флаєрі сімейної каси та у інтернет-сайті Федерального міністерства у справах сім'ї, людей похилого віку, жінок та молоді (Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend – BMFSFJ) та у відео-поясненні.

- Флаєр
- веб-сайт (BMFSFJ)

Докладнішу інформацію надає пам'ятка сімейної каси (Familienkasse).

FAQ надбавка на дитину

Kann ich Kinderzuschlag beantragen?

Ja, wenn ich drei Voraussetzungen erfülle:

- » Ich habe ein unverheiratetes Kind unter 25 Jahren bei mir zuhause.
- » Ich bekomme Kindergeld für mein Kind.
- » Ich arbeite und verdiene:
 - Paare: mindestens 900 € brutto / Monat
 - Alleinerziehende: mindestens 600 € brutto / Monat

Kann ich Kinderzuschlag beantragen, wenn ich nicht aus Deutschland komme?

- Ja, wenn ich Kindergeld bekomme und die oben genannten Voraussetzungen erfülle.

Wie viel Geld bekomme ich?

- Maximal 297 € im Monat für jedes Kind.
- Wie viel ich bekomme, ist abhängig von meinem Einkommen.
- Den exakten Betrag teilt mir die Familienkasse mit.
- Der Zuschuss wird für 6 Monate bewilligt.

Wie lange dauert es, bis das Geld kommt?

- Am Anfang kann es etwas dauern, bis der Antrag bearbeitet ist.
- Das Geld kommt einmal im Monat, am selben Tag wie das Kindergeld.

Wann stelle ich den Antrag?

- So früh wie möglich, sobald ich Arbeit habe und insgesamt in den letzten 6 Monaten folgendes Einkommen hatte:
 - » Paare: mindestens 5.400 € brutto / 6 Monate
 - » Alleinerziehende: mindestens 3.600 € brutto / 6 Monate
- Hinweis: Diese Mindestgrenze kann auch schon im 2. oder 3. Monat nach Arbeitsaufnahme erreicht werden.

Beispiele:

- » Als Alleinerziehende verdiene ich 1.800 € brutto / Monat. Dann habe ich im 2. Monat die Mindesteinkommensgrenze von 3.600 € erreicht. Also kann ich bereits im 2. Monat Kinderzuschlag beantragen.
- » Als Paar verdienen wir 1.800 € brutto / Monat. Dann haben wir im 3. Monat die Mindesteinkommensgrenze von 5.400 € erreicht. Also können wir bereits im 3. Monat Kinderzuschlag beantragen.

- Es ist wichtig, den Antrag rechtzeitig zu stellen.
- Kinderzuschlag wird erst ab dem Monat der Antragstellung bewilligt, nicht rückwirkend.
- Wenn ich nach Ende des Bewilligungszeitraums weiter Kinderzuschlag erhalten möchte, muss ich einen Antrag auf Weiterbewilligung stellen. Dieser Antrag wird mir vor Ende des Bewilligungszeitraums per Post zugeschickt.

Чи можу я претендувати на надбавку на дитину?

- Так, якщо я виконую три передумови:
 - » Зі мною живе неодружений син/незаміжня донька молодше 25 років.
 - » Я отримую виплати на свою дитину.
 - » Я працюю і заробляю гроші:
 - Пари: не менше 900 € брутто на місяць
 - Батьки-одинаки: не менше 600 € брутто на місяць

Чи можу я претендувати на надбавку на дитину, якщо я родом не з Німеччини?

- Так, якщо я отримую виплати на дитину та виконую вищевказані передумови.

Скільки грошей я отримаю?

- Максимум 292 € на місяць на кожну дитину.
- Скільки я отримую, залежить від моєgo доходу.
- Точну суму мені повідомить сімейна каса.
- Надбавка надається на 6 місяців.

Скільки треба чекати, поки надійдуть гроші?

- Спочатку може знадобитися деякий час для обробки заяви.
- Гроші надходять один раз на місяць, у той же день, що й виплати на дитину.

Коли подавати заяву?

- Якомога раніше, як тільки у мене з'явилася робота та наступний дохід за останні 6 місяців:
 - » Пари: принаймні 5400 € брутто за 6 місяців
 - » Батьки-одинаки: принаймні 3600 € брутто за 6 місяців
- Примітка: ця мінімальна межа може бути досягнена вже на 2-й або 3-ій місяць після виходу на роботу.

Приклади:

- » Як мати одиначка я заробляю 1800 € брутто на місяць. Так, на 2-й місяць я досягла мінімальної межі доходу у розмірі 3600 €. Тобто, я можу претендувати на надбавку на дитину вже на 2-й місяць.
- » Як пара ми заробляємо 1800 € брутто на місяць. На 3-й місяць ми досягли мінімальної межі доходу у розмірі 5400 €. Тобто, ми можемо подати заяву на надбавку на дитину вже на 3-й місяць.

- Важливо подати заяву вчасно.
- Надбавка на дитину надається тільки з моменту подачі заяви, вона не має зворотної дії.
- Якщо після закінчення терміну схвалення я хочу і надалі отримувати надбавку на дитину, я маю подати заяву на подовження виплати; ця заява надсилається мені поштою перед закінченням терміну схвалення.

Wo stelle ich den Antrag?

- Ich finde den Antrag im Internet bei der Bundesagentur für Arbeit:
 - <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/kinderzuschlag>
- Antrag auf Kinderzuschlag (KiZ 1) zum Ausdrucken **oder**
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kiz1-antrag_ba036540.pdf
- Online-Antrag
 - <https://web.arbeitsagentur.de/kiz/ui/start>
- Den ausgefüllten Antrag muss ich an die zuständige Familienkasse schicken.

Welche Unterlagen brauche ich?

Antragspaket zum Kinderzuschlag

- Für mich:
 - Antrag auf Kinderzuschlag (KiZ 1)
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kiz1-antrag_ba036540.pdf
- Für mich und meine*n Partner*in:
 - Anlage Antragsteller(in) und Partner(in) (KiZ 1-AnA)
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kiz1-ana_ba034980.pdf
- Für jedes Kind:
 - Anlage Kind (KiZ 1-AnK)
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kiz1-ank_ba035005.pdf
- Kindergeldnummer
- Wenn ich alleinerziehend bin:
 - Anlage zu Unterhalt und Unterhaltsvorschuss (KiZ 5c)
 - https://www.arbeitsagentur.de/datei/erclaerung-kiz5c_ba036530.pdf
- Nachweise über mein Einkommen in den letzten 6 Monaten (Lohn, Kurzarbeitergeld, Elterngeld, Wohngeld) sowie Nachweise über das Einkommen meine*r Partner*in und Kinder

Де подавати заяву?

- Заяву можна знайти в Інтернеті на сторінці Федеральної служби зайнятості:
 - Заява на надбавку на дитину (KiZ 1) для роздрібування **або**
 - Онлайн-заява
 - Заповнену заяву я маю надіслати до відділу сімейних виплат.

Які документи мені потрібні?

Пакет документів до заяви на надбавку на дитину

- На мене:
 - заява на надбавку на дитину (KiZ 1)
- На мене і моого партнера:
 - додаток для заявника і партнера (KiZ 1 AnA)
- На кожну дитину:
 - додаток для дитини (KiZ 1 AnK)
- Номер виплати на дитину
- Якщо я виховую дитину одна/один:
 - додаток про аліменти та аванс з виплати аліментів (KiZ 5c)
- Підтвердження мого доходу за останні 6 місяців (заробітна плата, допомога з часткового безробіття, допомога по догляду за дитиною, субсидія на оплату житла) та підтвердження доходу моого партнера і дітей
 - » Розрахунково-платіжні відомості **або**
 - » Трудовий договір з банківською відпискою **або**
 - » Довідка про доходи від працедавця (KiZ 5)
- Якщо я працую як самозайнятий: Додаток про доходи від діяльності у якості само зайнятого (KiZ 5a)
 - Підтвердження розміру витрат на житло, комунальних послуг та експлуатаційних витрат
 - » У разі оренди: за місяць подачі заяви
 - » У разі власності: за місяці останнього календарного року до подачі заяви

- Bei erneutem Antrag (Folge-Antrag) ist ein Kurzantrag möglich:
Kurzantrag auf Kinderzuschlag bei unveränderten Verhältnissen (KiZ 1-K)
 ► https://www.arbeitsagentur.de/datei/kiz1-k_ba034985.pdf

- Ausfüllhinweise zum Antrag auf Kinderzuschlag (KiZ 1-H)
 ► https://www.arbeitsagentur.de/datei/kiz1-hinweise_ba036545.pdf

Was muss ich tun, wenn sich etwas ändert?

- Alle Änderungen, die den Kinderzuschlag betreffen, muss ich direkt der Familienkasse melden:
 » Änderungsmitteilung zum Kinderzuschlag (KiZ 45)
 ► https://www.arbeitsagentur.de/datei/aenderung-kinderzuschlag-kiz45_ba031575.pdf

- Das betrifft zum Beispiel folgende Änderungen: Anschrift, Bankverbindung, Familienstand, Kinder im Haushalt.

Wo kann ich mich informieren?

- Wenn ich Fragen zum Kinderzuschlag habe, kann ich mich bei der Familienkasse melden:
 » Telefon: Service-Center 0800 4 5555-30
 » Online: Videoberatung (Anmeldung erforderlich)
 ► <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/videoberatung>

- Online: Kontaktformular
 ► <https://web.arbeitsagentur.de/portal/kontakt/de/familie-und-kinder/kinderzuschlag?scope=concern>

- Ich kann den KiZ-Lotsen nutzen und herausfinden, ob ich Anspruch auf Kinderzuschlag habe.
 ► <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/kinderzuschlag-verstehen/kiz-lotse>

- Ausführliche Informationen finde ich im Merkblatt zum Kinderzuschlag (KiZ 2).

- https://www.arbeitsagentur.de/datei/kiz2-merkblattkinderzuschlag_ba034485.pdf

- Hinweise zum Antrag erhalte ich auf der Kinderzuschlag Startseite der Bundesagentur für Arbeit.

- <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/kinderzuschlag>

- Dort gibt es alle Merkblätter, Formulare und Anträge der Familienkasse zum Download.
 ► <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/downloads-familie-und-kinder>

- Для повторної подачі заяви (наступної заяви) можна використати коротку форму заяви:
Коротка заявка на надбавку на дитину, якщо умови не змінилися (KiZ 1-K)
- Вказівки до заповнення заяви на надбавку на дитину (KiZ 1-H)

Що треба робити, коли щось змінюється?

- Про всі зміни, що стосуються надбавки на дитину, слід повідомляти безпосередньо сімейну касу:
 » повідомлення про зміни для надбавки на дитину (KiZ 45)
- Це стосується, наприклад, наступних змін: адреси, банківських реквізитів, сімейного стану, дітей у домогосподарстві.

де можна отримати інформацію?

- Якщо виникнуть запитання щодо надбавки на дитину, можна звернутися до сімейної каси:
 » Телефон: центр обслуговування 0800 4 5555-30
 » Онлайн: відео консультація (необхідна реєстрація)
- » Онлайн: контактна форма
- Можна скористатися провідником KiZ та дізнатися, чи є у мене право на надбавку на дитину.
- Докладну інформацію можна знайти у пам'ятці про надбавку на дитину (KiZ 2).
- Вказівки щодо заяви можна знайти на стартовій сторінці надбавки на дитину Федеральної служби зайнятості.
- Тут є всі пам'ятки, бланки та заяви сімейної каси для завантаження.

3 – Bildung und Teilhabe (BuT)

Informationen über die Leistungen für Bildung und Teilhabe

Die Leistungen für Bildung und Teilhabe sind eine finanzielle Unterstützung für Kinder, Jugendliche und junge Erwachsene aus Familien mit geringem Einkommen. Man sagt auch „Bildungs- und Teilhabepaket“. Das Geld hilft dabei, an Angeboten in der Schule und in der Freizeit teilzunehmen. Zuständig ist das Jobcenter bzw. die Stadt- oder Kreisverwaltung.

Erste Informationen und Beispiele finde ich im Flyer des Ministeriums für Arbeit, Gesundheit und Soziales des Landes Nordrhein-Westfalen (MAGS NRW) und im Erklärfilm vom Jobcenter Wuppertal.

- Flyer (MAGS NRW)
 - https://broschuerenservice.mags.nrw/mags/shop/Bildungs-_und_Teilhabepaket
- Erklärfilm (Jobcenter Wuppertal)
 - <https://jobcenter.wuppertal.de/meldungen/meldungen-2019/erklaervideo-bildung-und-teilhabe.php>

Ausführliche Informationen finde ich auf dem Familienportal und auf der Internetseite „Bildungspaket“ vom Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS).

- Familienportal
 - <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/bildung-und-teilhabe>
- Website Bildungspaket (BMAS)
 - <https://www.bmas.de/DE/Arbeit/Grundsicherung-Buergergeld/Bildungspaket/bildungspaket>

Ausführliche Informationen finde ich im Merkblatt der Familienkasse.

- https://www.arbeitsagentur.de/datei/kiz2-merkblattkinderzuschlag_ba034485.pdf

3 – Освіта та участь

Інформація про пільги на освіту та участь

Виплати на освіту та соціальну адаптацію – це фінансова підтримка для дітей, підлітків та молодих дорослих з сім'ї з низьким доходом. Ще кажуть «освітньо-адаптаційний пакет». При цьому гроші допомагають брати участь у шкільних заходах та пропозиціях для дозвілля. Відповідальним органом є центр зайнятості або міська чи районна адміністрація.

Першу інформацію та приклади можна знайти у флаєрі Міністерства праці, охорони здоров'я та соціального забезпечення землі Північний Рейн-Вестфалія (Ministerium für Arbeit, Gesundheit und Soziales des Landes Nordrhein-Westfalen – MAGS NRW) та у відео-пояснення центру зайнятості м. Вупперталь.

- флаєр (MAGS NRW)
- Відео пояснення: (центрі зайнятості м. Вупперталь)

Докладна інформація представлена на сімейному порталі та на Інтернет-сторінці «Освітній пакет» Федерального міністерства праці і соціального забезпечення (Bundesministerium für Arbeit und Soziales – BMAS).

- сімейному порталі
- Веб-сайт

Докладнішу інформацію надає пам'ятка сімейної каси (Familienkasse).

FAQ Bildung und Teilhabe

Kann ich Leistungen für Bildung und Teilhabe beantragen?

- Ja, wenn ich oder mein Kind folgende Voraussetzungen erfüllen:
 - » Mein Kind ist unter 18 Jahre alt **oder**
 - » Mein Kind ist 18 bis unter 25 Jahre alt und geht zur Schule oder absolviert eine unbezahlte Ausbildung
- Außerdem erhalten ich oder mein Kind eine der folgenden Leistungen:
 - » Bürgergeld (Leistungen nach dem SGB II) vom Jobcenter
 - » Sozialhilfe (Leistungen nach dem SGB XII) vom Sozialamt
 - » Asylbewerber-Leistungen (Leistungen nach dem AsylbLG) vom Sozialamt
 - » Kinderzuschlag von der Familienkasse
 - » Wohngeld von der Wohngeldbehörde

Kann ich Leistungen für Bildung und Teilhabe beantragen, wenn ich nicht aus Deutschland komme?

- Ja, wenn ich oder mein Kind die oben genannten Voraussetzungen erfüllen.

Wie viel Geld bekomme ich?

1. Schulbedarf
 - » Pauschal 195 € im Jahr 2026, und zwar 130 € für das 1. Schulhalbjahr und 65 € für das 2. Schulhalbjahr
 - » Beispiele: Schulranzen, Sportzeug, Stifte, Füller, Hefte, Bastelmaterial, Taschenrechner und Lernsoftware
 - » Hinweis: Dieser Betrag wird jährlich erhöht.
 - » Hinweis: Wenn die Schulbücher teurer sind als der pauschale Betrag, dann kann ich beim Jobcenter einen Antrag stellen, damit die tatsächlichen Kosten übernommen werden. Dafür muss ich dann Nachweise (Rechnungen) vorlegen.
2. Ausflüge und Klassenfahrten
 - » Die tatsächlichen Kosten für ein- und mehrtägige Ausflüge von Schulen, Kitas und Kindertagespflege
 - » Beispiel: Klassenfahrten
3. Schülerbeförderung
 - » Die tatsächlichen Kosten für sogenannte „Schülerbeförderung“
 - » Beispiel: Schülerticket

FAQ освіта та участь

Чи можу я претендувати на виплати на освіту та соціальну адаптацію?

- Так, якщо я або моя дитина виконуюмо наступні передумови:
 - » Моїй дитині менше 18 років або
 - » Моїй дитині від 18 до 25 років, вона ходить до школи або отримує безкоштовну освіту
- Крім того, я або моя дитина отримуємо один з наступних видів допомоги:
 - » Допомога від центру зайнятості (Bürgergeld vom Jobcenter)
 - » Соціальна допомога (виплати за SGB XII (Соціальний кодекс, частина XII)) від органу соціального забезпечення
 - » Виплати претендентам на отримання притулку (виплати за Законом про надання соціальної допомоги особам, що претендують на отримання притулку) від органу соціального забезпечення
 - » Надбавка на дитину від сімейної каси
 - » Субсидія на оплату житла від органу надання субсидій на житло

Чи можу я претендувати на виплати на освіту та соціальну адаптацію, якщо я родом не з Німеччини?

- Так, якщо я або моя дитина виконуюмо вищевказані передумови.

Скільки грошей я отримаю?

1. Шкільні потреби
 - » Фіксована ставка 195 євро у 2024 році, 130 євро за перше півріччя навчального року та 65 євро за друге півріччя навчального року
 - » Приклади: шкільний ранець, спортивний одяг, олівці, ручки, зошити, матеріал для майстрування, кишеневий калькулятор та навчальне програмне забезпечення
 - » Примітка: Ця сума щорічно збільшується.
 - » Примітка: Якщо вартість підручників перевищує загальну суму, можна подати заяву до центру зайнятості на покриття фактичних витрат. Для цього необхідно надати підтвердження (рахунки).
2. Поїздки та екскурсії з класом
 - » Фактичні витрати на одно- та багатоденні поїздки від школи, дитячого садку таенної дитячої групи
 - » Приклад: екскурсії з класом
3. Перевезення школярів
 - » Фактичні витрати на так зване «перевезення школярів»
 - » Наприклад: школярський квиток

4. Lernförderung

- » Die tatsächlichen Kosten für Lernförderung
- » Beispiel: Nachhilfe

5. Mittagessen

- » Die tatsächlichen Kosten für das Mittagessen, das die Schule, OGS, Kita oder Kindertagespflege anbietet
- » Beispiel: Mittagsverpflegung

6. Soziale und kulturelle Aktivitäten

- » Pauschal 15 € / Monat bzw. 180 € / Jahr
- » Beispiele: Sportverein, Musikschule, Jugendgruppe
- » Hinweis: Nur für Kinder, die unter 18 Jahre alt sind

Wie lange dauert es, bis das Geld kommt?

- Es kann ein paar Wochen dauern, bis der Antrag bearbeitet ist.
- Hinweis: Das Geld für die tatsächlichen Kosten kann erst ausgezahlt werden, wenn die Unterlagen vollständig eingereicht wurden.

Wann stelle ich den Antrag?

- So früh wie möglich, sobald ich wenig Geld für die Bildung oder Teilhabe habe.
- Sofort, wenn ich Leistungen vom Jobcenter oder Sozialamt beziehe oder wenn ich Kinderzuschlag oder Wohngeld erhalte.
- Es ist wichtig, den Antrag rechtzeitig zu stellen.
- Wichtig: Für jedes Kind muss ich einen eigenen Antrag stellen.

Wo stelle ich den Antrag?

- Wenn ich Geld vom Jobcenter bekomme (SGB II):
 - » Für manche Leistungen für Bildung und Teilhabe muss ich beim Jobcenter einen eigenen Antrag stellen. Für manche Angebote in der Schule und in der Freizeit reicht es, dass ich die Nachweise über die Kosten einreiche. Am besten informiere ich mich beim Jobcenter vor Ort.
 - » Hinweis: Wenn die Schulbücher teurer sind als der pauschale Betrag, dann kann ich beim Jobcenter einen Härtefall-Antrag stellen, damit die tatsächlichen Kosten übernommen werden. Den Antrag muss ich beim Jobcenter abgeben oder mit der Post verschicken.
 - » Ich finde Informationen und Vordrucke im Internet bei meinem Jobcenter.
 - » Den ausgefüllten Antrag muss ich an das zuständige Jobcenter schicken.

4. Допомога у навчанні

- » Фактичні витрати на допомогу у навчанні
- » Приклад: репетитор

5. Харчування

- » Фактичні витрати на харчування, яке пропонує школа, відкрита школа повного дня, дитячий садок або денна дитяча група
- » Приклад: обіди

6. Соціальні та культурні заходи

- » Всього 15 € на місяць або 180 € на рік
- » Приклади: спортивна секція, музична школа, молодіжна група
- » Примітка: Тільки для дітей до 18 років

Скільки часу потрібно, щоб гроші надійшли?

- Заява може оброблятися пару тижнів.
- Примітка: Гроші на покриття фактичних витрат можуть бути виплачені тільки після подачі всіх документів.

Коли подавати заявку?

- Якомога раніше, як тільки не вистачає грошей на освіту або соціальну адаптацію.
- Одразу, якщо я отримую виплати від центру зайнятості або органу соціального забезпечення або надбавку на дитину чи субсидію на оплату житла.
- Важливо подати заявку вчасно.
- Важливо: На кожну дитину подається окрема заява.

Куди подавати заявку?

- Якщо я отримую гроші від центру зайнятості (Jobcenter, SGB II):
 - » Для отримання деяких виплат на освіту та соціальну адаптацію подається окрема заява до центру зайнятості. Для деяких шкільних заходів і пропозицій для дозвілля достатньо подати підтвердження витрат. Краще за все звернутися за інформацією до центру зайнятості на місці.
 - » Примітка: Якщо вартість підручників перевищує загальну суму, можна подати заяву про важку ситуацію до центру зайнятості, щоб покрити фактичні витрати. Заяву слід подавати особисто у центрі зайнятості або відправляти поштою.
 - » Я можу знайти інформацію та бланки в Інтернеті в моєму центрі зайнятості (Jobcenter).
 - » Заповнену заяву слід надіслати до центру зайнятості (Jobcenter).

- Wenn ich Geld vom Sozialamt bekomme (SGB XII) oder wenn ich Kinderzuschlag oder Wohngeld bekomme:
 - » Ich stelle den Antrag auf Leistungen für Bildung und Teilhabe bei meiner Stadt- oder Kreisverwaltung.
 - » Ich finde Informationen und Vordrucke im Internet bei der zuständigen Stadt- oder Kreisverwaltung.
- Wenn ich Asylbewerberleistungen (AsylbLG) vom Sozialamt bekomme:
 - » Ich stelle den Antrag auf Leistungen für Bildung und Teilhabe bei meiner Stadt bzw. Gemeinde.

Welche Unterlagen brauche ich für den Antrag beim Jobcenter?

- Alle Antragsformulare finde ich im Internet bei meinem zuständigen Jobcenter.

1. Schulbedarf

- » Für den Pauschalbetrag:
 - Wenn mein Kind in die Schule geht und jünger als 15 Jahre alt ist, ist kein weiterer Nachweis erforderlich.
 - Wenn mein Kind 15 Jahre oder älter ist, wird folgender Nachweis benötigt:
Schulbescheinigung
- » Wenn die Schulsachen teurer sind als der Pauschalbetrag, dann kann ich beantragen, dass die tatsächlichen Kosten übernommen werden. Dafür benötige ich folgende Unterlagen:
 - Formular „Eigenanteil für Schulbücher“
 - Nachweis über die tatsächlichen Kosten (Rechnungen)

2. Ausflüge und Klassenfahrten

- » Das zutreffende Formular:
 - Formular „Ausflug Kindergarten / Kita eintägig“
 - Formular „Eintägige Klassenfahrten“
 - Formular „Mehrtägige Klassenfahrten“
- » Nachweis über die tatsächlichen Kosten

3. Schülerbeförderung

- » Nachweis über die tatsächlichen Kosten

4. Lernförderung

- » Formular „Lernförderung (Nachhilfe)“
- » Nachweis über die tatsächlichen Kosten

5. Mittagessen

- » Nachweis über die tatsächlichen Kosten

6. Soziale und kulturelle Aktivitäten

- » Nachweis über die tatsächlichen Kosten

Hinweis: Alle Rechnungen und Belege sollte ich aufbewahren, denn die Behörden dürfen überprüfen, ob ich das Geld für mein Kind richtig verwendet habe.

- Якщо я отримую гроші від управління соціального забезпечення (SGB XII) або якщо я отримую допомогу на дитину чи житлову допомогу:
 - » Я подаю заяву на отримання пільг на освіту та участь до міської чи районної адміністрації.
 - » Я можу знайти інформацію та бланки в Інтернеті у відповідній міської чи районної адміністрації.
- Якщо я отримую допомогу для шукачів притулку (AsylbLG) в управлінні соціального забезпечення:
 - » Я подаю заяву на отримання допомоги на освіту та участь у житті міста або муніципалітету.

Які документи потрібні, щоб подати заяву до центру зайнятості (Jobcenter)?

- Я можу знайти всі бланки заяв в Інтернеті в моєму місцевому центрі зайнятості (Jobcenter).

1. Шкільні потреби

- » Для загальної суми:
 - Якщо моя дитина ходить до школи і їй ще немає 15 років, додаткове підтвердження не потрібне.
 - Якщо моїй дитині 15 років або більше, потрібне наступне підтвердження:
довідка зі школи.
- » Якщо вартість шкільного приладдя перевищує загальну суму, можна подати заяву на покриття фактичних витрат.
Для цього потрібні наступні документи:
 - Бланк «Власна частка сплати за підручники»
 - Підтвердження фактичних витрат (рахунки)

2. Поїздки та екскурсії з класом

- » Відповідна форма:
 - Бланк «Поїздка з дитячим садком одноденна»
 - Бланк «Одноденні поїздки з класом»
 - Бланк «Багатоденні поїздки з класом»
 - » Підтвердження фактичних витрат (рахунки)
- 3. Перевезення школярів
- » Підтвердження фактичних витрат (рахунки)
- 4. Допомога у навчанні
- » Бланк «Допомога у навчанні (репетитор)»
- » Підтвердження фактичних витрат (рахунки)
- 5. Харчування
- » Підтвердження фактичних витрат (рахунки)
- 6. Соціальні та культурні заходи
- » Підтвердження фактичних витрат (рахунки)

Примітка: Я маю зберігати всі рахунки та чеки, тому що органи можуть перевіряти, чи правильно я використовую гроші на дитину.

Welche Unterlagen brauche ich für den Antrag bei der Stadt- oder Kreisverwaltung?

- Alle Antragsformulare finde ich im Internet bei meiner Stadt- oder Kreisverwaltung.
- Antrag auf Bildung und Teilhabe
- Wenn ich Wohngeld oder Kinderzuschlag bekomme:
 - » Wohngeldbescheid
 - » Kinderzuschlagsbescheid
- 1. Schulbedarf
 - Für den Pauschalbetrag:
 - Wenn mein Kind in die Schule geht und jünger als 15 Jahre alt ist, ist kein weiterer Nachweis erforderlich.
 - Wenn mein Kind 15 Jahre oder älter ist, wird folgender Nachweis benötigt: Schulbescheinigung
 - Wenn die Schulsachen teurer sind als der Pauschalbetrag, dann kann ich beantragen, dass die tatsächlichen Kosten übernommen werden. Dafür benötige ich folgende Unterlagen:
 - Nachweis über die tatsächlichen Kosten (Rechnungen)
- 2. Ausflüge und Klassenfahrten
 - Formular „Bestätigung der Schule zum Antrag auf Leistungen zur Bildung und Teilhabe bei Teilnahme an einem eintägigen Schulausflug oder einer mehrtägigen Klassenfahrt“
 - Nachweis über die tatsächlichen Kosten
- 3. Schülerbeförderung
 - Formular „Ergänzende Angaben der Antragstellerin/ des Antragstellers zum Antrag auf Leistungen zur Bildung und Teilhabe für die Schülerbeförderung“
 - Nachweis über die tatsächlichen Kosten
- 4. Lernförderung
 - Formular „Bestätigung der Schule zur Notwendigkeit der Lernförderung“
 - Nachweis über die tatsächlichen Kosten
- 5. Mittagessen
 - Nachweis über die tatsächlichen Kosten
- 6. Soziale und kulturelle Aktivitäten
 - Nachweis über die tatsächlichen Kosten
- Hinweis: Alle Rechnungen und Belege sollte ich aufbewahren, denn die Behörden dürfen überprüfen, ob ich das Geld für mein Kind richtig verwendet habe.

Які документи потрібні для звернення до міської чи районної адміністрації?

- Я можу знайти всі бланки заяв в Інтернеті в районній адміністрації.
- Заява на виплати на освіту та соціальну адаптацію
- Якщо я отримую субсидію на оплату житла або надбавку на дитину:
 - » Довідка про надання субсидії на оплату житла
 - » Довідка про надання надбавки на дитину
- 1. Шкільні потреби
 - Для загальної суми:
 - Якщо моя дитина ходить до школи і їй ще немає 15 років, додаткове підтвердження не потрібне.
 - Якщо моїй дитині 15 років або більше, потрібне наступне підтвердження: довідка зі школи.
 - Якщо вартість шкільного приладдя перевищує загальну суму, можна подати заяву на покриття фактичних витрат.
- Для цього потрібні наступні документи:
 - Підтвердження фактичних витрат (рахунки)
- 2. Поїздки та екскурсії з класом
 - Бланк «Підтвердження школи для заяви на виплати на освіту та соціальну адаптацію у разі участі в одноденній шкільній екскурсії або багатоденній поїздці з класом»
 - Підтвердження фактичних витрат
- 3. Перевезення школярів
 - Бланк «Додаткові відомості заявника до заяви на виплати на освіту та соціальну адаптацію для перевезення школярів»
 - Підтвердження фактичних витрат
- 4. Допомога у навчанні
 - Бланк «Підтвердження зі сторони школи необхідності допомоги у навчанні – округ Ойскірхен»
 - Підтвердження фактичних витрат
- 5. Харчування
 - Підтвердження фактичних витрат
- 6. Соціальні та культурні заходи
 - Підтвердження фактичних витрат
- Примітка: Я маю зберігати всі рахунки та чеки, тому що органи можуть перевіряти, чи правильно я використовую гроші на дитину.

Was muss ich tun, wenn sich etwas ändert?

- Alle Änderungen, die das Geld für Bildung und Teilhabe betreffen, muss ich direkt dem Jobcenter bzw. der Stadt- oder Kreisverwaltung mitteilen.
- Das betrifft zum Beispiel folgende Änderungen: Anschrift, Bankverbindung, Mitgliedschaft im Verein usw.

Wo kann ich mich informieren?

- Wenn ich Fragen zum Geld für Bildung und Teilhabe habe, kann ich mich beim Jobcenter oder bei der Stadt- oder Kreisverwaltung melden.
- Ausführliche Informationen finde ich auf der Internetseite „Bildungspaket“ vom Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS):
► <https://www.bmas.de/DE/Arbeit/Grundsicherung-Buergergeld/Bildungspaket/bildungspaket>

Що мені робити, якщо щось зміниться?

- Я повинен інформувати центр зайнятості або район безпосередньо про будь-які зміни, які впливають на гроші, виділені на навчання та участь
- Це стосується, наприклад, наступних змін: Адреса, банківські реквізити, членство в асоціації тощо.

де я можу отримати інформацію?

- Якщо виникають запитання про виплати на освіту та соціальну адаптацію, можна звернутися до центру зайнятості або округу.
- Докладну інформацію можна знайти на Інтернет-сторінці «Освітній пакет» Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS) (Федерального міністерства праці та соціального забезпечення):

4 – Wohngeld

Informationen über das Wohngeld-Plus

Das Wohngeld ist eine finanzielle Unterstützung für Menschen mit geringem Einkommen. Das Geld hilft dabei, die Wohnkosten zu bezahlen. Zuständig ist die Wohngeldbehörde der Stadt oder Gemeinde, in der die Wohnung liegt.

Erste Informationen und Beispiele finde ich auf der Internetseite des Bundesministeriums für Wohnen, Stadtentwicklung und Bauwesen (BMWSB).

- Internetseite
 - https://www.bmwsb.bund.de/DE/wohnen/wohngeld/wohngeld-plus/wohngeld-plus_node

Es gibt zwei Arten von Wohngeld:

- **Mietzuschuss**
 - » für Mieter*innen von Wohnraum, also wenn ich (Unter-)Mieter*in einer Wohnung oder eines Zimmers bin
- **Lastenzuschuss**
 - » für Eigentümer*innen von selbst genutzttem Wohnraum, also wenn ich in meiner eigenen Wohnung oder meinem eigenen Haus wohne

4 – Житлова субсидія

Інформація про житлову субсидію

Субсидія на оплату житла – це фінансова допомога для людей з низьким доходом. При цьому гроші допомагають сплачувати витрати на житло. Відповідальним органом є орган надання субсидій на житло міста або общини, де знаходитьться житло.

Першу інформацію та приклади можна знайти на Інтернет-сторінці Федерального міністерства житла, міського розвитку і будівництва (Bundesministerium für Wohnen, Stadtentwicklung und Bauwesen – BMWSB) та у відео-поясненні.

- веб-сайт

Існує 2 види субсидії на житло:

- **Орендна субсидія**
 - » для орендаторів житлового приміщення, тобто якщо я є орендатором (суборендатором) квартири або кімнати
- **Субсидія власнику**
 - » для власників житлового приміщення, яке вони використовують самі, тобто якщо я живу у своїй власній квартирі або своєму власному будинку

FAQ Wohngeld

Kann ich Wohngeld beantragen?

- Ja, wenn ich drei Voraussetzungen erfülle:
 - » Ich verdiene mein eigenes Geld.
 - » Ich beziehe kein Bürgergeld (Leistungen nach dem SGB II) vom Jobcenter.
 - » Ich beziehe keine Sozialhilfe (Leistungen nach dem SGB XII) vom Sozialamt.

Kann ich Wohngeld beantragen, wenn ich nicht aus Deutschland komme?

- Ja, wenn ich die oben genannten und die folgenden Voraussetzungen erfülle:
 - » Wenn ich aus einem EU-Land komme, ist es kein Problem.
 - » Wenn ich nicht aus einem EU-Land komme, muss ich einen gültigen Aufenthaltstitel vorlegen.
 - » Vorsicht: Manche Ausländerbehörden entziehen den Aufenthaltstitel, wenn eine Person, die nicht aus einem EU-Land kommt, Wohngeld erhält. Daher ist es besser, vorher mit der Ausländerbehörde darüber zu sprechen.

Wie viel Geld bekomme ich?

- Wie viel ich bekomme, ist abhängig von drei Faktoren:
 - » Anzahl der Personen, mit denen ich zusammenlebe (Haushaltsmitglieder)
 - » Höhe des Einkommens von allen Haushaltsmitgliedern
 - » Höhe der Miete oder bei Eigentum: Höhe der Belastung
- Den exakten Betrag teilt mir die Wohngeldbehörde mit.
- Der Zuschuss wird in der Regel für 12 Monate bewilligt.

Wie lange dauert es, bis das Geld kommt?

- Nachdem ich alle Unterlagen eingereicht habe, kann es noch 6 Wochen dauern, bis der Antrag bearbeitet ist.
- Die Auszahlung erfolgt monatlich.
- Das Geld kommt zu Beginn des Monats.

Wann stelle ich den Antrag?

- So früh wie möglich, sobald ich Arbeit habe.
- Es ist wichtig, den Antrag rechtzeitig zu stellen.
- Wohngeld wird erst ab dem Tag der Antragstellung bewilligt, nicht rückwirkend.
- Wenn ich nach Ende des Bewilligungszeitraums weiter Wohngeld erhalten möchte, muss ich einen neuen Antrag stellen.

FAQ житлова субсидія

Чи можу я претендувати на субсидію на оплату житла?

- Так, якщо виконаю три умови:
 - » Я заробляю власні гроші.
 - » Я не отримую громадянської допомоги (Bürgergeld, SGB II).
 - » Я не отримую соціальну допомогу (SGB XII).

Чи можу я претендувати на субсидію на оплату житла, якщо я родом не з Німеччини?

- Так, якщо я виконую вищенаведені та наступні передумови:
 - » Якщо я з країни-члена ЄС, немає жодних проблем.
 - » Якщо я не з країни-члена ЄС, я маю пред'явити дійсну посвідку на перебування.
 - » Увага: Деякі відомства у справах іноземців вилучають посвідку на перебування, коли особа, що приїхала не з країни-члена ЄС, отримує субсидію на оплату житла. Тому краще заздалегідь обговорити це з відомством у справах іноземців.

Скільки грошей я отримаю?

- Скільки я отримаю, залежить від трьох факторів:
 - » Кількість осіб, з якими я проживаю разом (члени домогосподарства)
 - » Розмір доходу всіх членів домогосподарства
 - » Розмір орендної плати або у разі власності: розмір накладних витрат
- Точну суму мені повідомить орган надання субсидій на житло.
- Як правило, субсидія схвалюється на 12 місяців.

Скільки часу потрібно, щоб гроші надійшли?

- Після подачі всіх документів заява може оброблятися ще протягом 6 тижнів.
- Виплата відбувається кожного місяця.
- Гроші надходять на початку місяця.

Коли подавати заявку?

- Якомога раніше, як тільки я знаходжу роботу.
- Важливо подати заявку вчасно.
- Субсидія на оплату житла видається тільки з дати подання заяви, вона не має зворотної дії.
- Якщо після закінчення терміну схвалення я хочу й надалі отримувати субсидію на оплату житла, мені потрібно подати нову заяву.

Wo stelle ich den Antrag?

- Ich finde den Antrag im Internet beim Ministerium für Heimat, Kommunales, Bau und Digitalisierung des Landes Nordrhein-Westfalen (MHKBD NRW):
 - <https://www.mhkbd.nrw/themenportal/wohngeld>
- Antrag auf Mietzuschuss zum Ausdrucken **oder**
 - <https://www.mhkbd.nrw/system/files/media/document/file/mietzuschuss-nach-dem-wohngeldgesetz-bund-bf-v2.3.pdf>
- Antrag auf Lastenzuschuss zum Ausdrucken **oder**
 - <https://www.mhkbd.nrw/system/files/media/document/file/lastenzuschuss-nach-dem-wohngeldgesetz-bund-bf-v2.3.pdf>
- Online-Antrag für das Ausfüllen am Computer (nicht geeignet fürs Smartphone)
 - <https://www.wohngeldrechner.nrw.de>
- Den ausgefüllten Antrag muss ich bei der Wohngeldbehörde in meiner Kommune abgeben.

Welche Unterlagen brauche ich?

- Antrag auf Mietzuschuss (Miete) bzw. Antrag auf Lastenzuschuss (Eigentum), jeweils 4 Formulare als PDF-Datei:
 - » Mietzuschuss
 - <https://www.mhkbd.nrw/system/files/media/document/file/mietzuschuss-nach-dem-wohngeldgesetz-bund-bf-v2.3.pdf>
 - » Lastenzuschuss
 - <https://www.mhkbd.nrw/system/files/media/document/file/lastenzuschuss-nach-dem-wohngeldgesetz-bund-bf-v2.3.pdf>
 - » Antrag
 - » Anlage zum Antrag (für Haushalte mit mehr als 3 Personen)
 - » Merkblatt
 - » Hinweise zum Datenschutz
- Nachweise über mein Einkommen sowie Nachweise über das Einkommen von meine*r Partner*in und meinen Kindern, vor allem:
 - » Formular Verdienstbescheinigung, diese Bescheinigung muss der Arbeitgeber ausfüllen
 - <https://www.mhkbd.nrw/system/files/media/document/file/2023-verdienstbescheinigung.pdf>

Куди подавати заявку?

- Заяву можна знайти на Інтернет-сайті Ministerium für Heimat, Kommunales, Bau und Digitalisierung des Landes NRW (Міністерства батьківщини, комунального господарства, будівництва та цифровізації землі Північний Рейн-Вестфалія):
 - Заява на орендну субсидію для роздрукування **або**
 - Заява на субсидію для власника для роздрукування **або**
 - Онлайн-заява (для заповнення на комп'ютері, не підходить для смартфона)
 - Заповнену заяву слід подати до органу надання субсидій на житло у свого муніципалітету.

Які документи мені потрібні?

- Заява на орендну субсидію (оренда) або заява на субсидію для власника (власність), 4 бланки у вигляді PDF-файлу:
 - » Орендна субсидія:
 - » Субсидія власнику:
 - » Заявка
 - » Додаток до заяви (для домогосподарств, де більше 3 осіб)
 - » Пам'ятка
 - » Інформація про захист даних
- Підтвердження мого доходу і підтвердження доходу моого партнера та дітей, передусім:
 - » Бланк «Довідки про доходи», цю довідку має заповнювати працедавець

- Bei Miete: Anlagen und Nachweise zum Antrag auf Wohngeld-Mietzuschuss
 - » Formular Angaben des Vermieters zum Wohnraum, diese Bescheinigung muss der Vermieter ausfüllen
 - <https://www.mhkbd.nrw/system/files/media/document/file/2023-vermieterbescheinigung.pdf>
 - » Kopie meines Mietvertrages
 - » Mietquittung bzw. Nachweis über die Zahlung der Miete, z.B. Kontoauszug
 - » Nur bei Untervermietung:
Anlage Untervermietung
 - <https://www.mhkbd.nrw/system/files/media/document/file/2023-untervermietung.pdf>
- Bei Eigentum: Anlagen und Nachweise zum Antrag auf Wohngeld-Lastenschuss
 - » Anlage Ermittlung der Belastung aus dem Kapitaldienst und der Bewirtschaftung
 - https://www.mhkbd.nrw/system/files/media/document/file/2023_lzkapitaldienst.bewirtschaftung.pdf
 - » Nur bei Vermietung:
Anlage Untervermietung
 - <https://www.mhkbd.nrw/system/files/media/document/file/2023-untervermietung.pdf>
 - » Gegebenenfalls weitere Nachweise, z.B. Krankenversicherungsnachweis, Nachweis von Unterhaltszahlungen, Schwerbehindertenausweis
- Wenn ich EU-Bürger*in bin:
 - » Bescheinigung über das Aufenthaltsrecht bzw. Aufenthaltserlaubnis-EU
 - » Meldebehördliche Anmeldung
- Wenn ich Ausländer*in aus einem Drittstaat bin:
 - » Nachweis über den Aufenthaltsstatus und die Dauer des Aufenthalts

Was muss ich tun, wenn sich etwas ändert?

- Alle Änderungen, die das Wohngeld betreffen, muss ich direkt der Wohngeldbehörde mitteilen.
- Das betrifft zum Beispiel folgende Änderungen:
Anschrift, Bankverbindung, Einkommen (Gehalt, Lohn).

- У разі оренди: Додатки і підтвердження до заяви на орендну субсидію на оплату житла
 - » Бланк відомостей орендодавця про житлове приміщення, цю довідку має заповнювати орендодавець
 - » Копія моого орендного договору
 - » Квитанція або підтвердження сплати оренди, наприклад, виписка з рахунку
 - » Тільки для суборенди: Додаток «Суборенда»
- У разі власності: Додатки та підтвердження до заяви на субсидію для власника на оплату житла
 - » Додаток для визначення капітальних та експлуатаційних витрат: Додаток «Визначення капітальних та експлуатаційних витрат»
 - » Тільки у разі суборенди: (до заяви на субсидію на оплату житла для власника): Додаток «Суборенда»
 - » За необхідності інші підтвердження, наприклад, поліс медичного страхування, довідка про сплату аліментів, посвідчення інваліда
- Якщо я громадянин/ка ЄС:
 - » Довідка про право перебування або дозвіл на перебування ЄС
 - » Реєстрація в органі реєстраційного обліку
- Якщо я іноземець/ка з третьої країни:
 - » Довідка про статус перебування та строк перебування

Що мені робити, якщо щось зміниться?

- Про всі зміни, що стосуються субсидії на оплату житла, слід повідомляти безпосередньо орган надання субсидій на житло.
- Це стосується, наприклад, наступних змін: адреси: банківських реквізитів, доходу (заробітна плата робітників і службовців).

Wo kann ich mich informieren?

- Wenn ich Fragen zum Wohngeld habe, kann ich mich beim Rathaus oder Bürgeramt meiner Stadt bzw. Gemeinde melden.
- Ich kann den Wohngeldrechner (Wohngeld-Plus-Rechner) des Bundesministeriums für Wohnen, Stadtentwicklung und Bauwesen (BMWSB) nutzen und einen ersten Überschlag über die Höhe des Wohngeldes errechnen lassen.
 ► https://www.bmwsb.bund.de/DE/wohnen/wohngeld/wohngeldrechner/wohngeldrechner-2025_node.html

- Ich kann den ausführlichen Wohngeldrechner NRW nutzen und herausfinden, ob ich Anspruch auf Wohngeld habe und wie hoch dieser ist.
 ► <https://www.wohngeldrechner.nrw.de>
- Hinweis: Beim Wohngeldrechner NRW kann ich nach der Berechnung direkt mit meinen Daten den Online-Antrag stellen.
- Ausführliche Informationen finde ich auf der Internetseite des Bundesministeriums für Wohnen, Stadtentwicklung und Bauwesen (BMWSB).
 ► https://www.bmwsb.bund.de/DE/wohnen/wohngeld/wohngeld_node.html

- Informationen und Antragsformulare finde ich auf der Internetseite des Ministeriums für Heimat, Kommunales, Bau und Digitalisierung des Landes Nordrhein-Westfalen (MHKBD NRW).
 ► <https://www.mhkbd.nrw/themenportal/wohngeld>

- Auch dort gibt es Antworten auf häufige Fragen zum Wohngeld.
 ► https://www.mhkbd.nrw/system/files/media/document/file/faq_wohngeld_2023.pdf

Де я можу отримати інформацію?

- Якщо виникають питання щодо субсидії на оплату житла, можна звернутися до мерії або центру обслуговування населення свого міста або общини.
- Я можу скористатися простим калькулятором субсидії на оплату житла BMWSB (Федерального міністерства житла, міського розвитку і будівництва) і зробити приблизний розрахунок розміру субсидії.
- Я можу скористатися докладним калькулятором субсидії на житло NRW (Північний Рейн-Вестфалія) та дізнатися, чи маю я право на субсидію на оплату житла і який її розмір.
- Примітка: Використовуючи калькулятор NRW, одразу після розрахунку можна подати онлайн-заяву зі своїми даними.
- Докладну інформацію можна знайти на Інтернет-сторінці Федерального міністерства житла, міського розвитку і будівництва (Bundesministerium für Wohnen, Stadtentwicklung und Bauwesen – BMWSB).
- Інформацію та бланки заяв можна знайти на Інтернет-сторінці Міністерства батьківщини, комунального господарства, будівництва та цифровізації землі Північний Рейн-Вестфалія (Ministerium für Heimat, Kommunales, Bau und Digitalisierung des Landes Nordrhein-Westfalen – MHKBD NRW).
- Відповіді на часті запитання щодо субсидії на оплату житла.

Quellen / References

1 – Kindergeld

Bundeskindergeldgesetz (BKGG)

► https://www.gesetze-im-internet.de/bkgg_1996

Bundesministerium für Bildung, Familie, Senioren, Frauen und Jugend (BMBFSFJ), Internetseite: Kindergeld

► <https://www.bmbfsfj.bund.de/bmbfsfj/themen/familie/familienleistungen/kindergeld>

Bundesagentur für Arbeit (BA), Internetseite: Kindergeld

► <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/kindergeld>

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS), Broschüre: Soziale Sicherung im Überblick

► <https://www.bmas.de/DE/Service/Publikationen/Broschueren/a721-soziale-sicherung-ueberblick>

Familienportal des Bundesministeriums für Bildung, Familie, Senioren, Frauen und Jugend (BMBFSFJ), Internetseite: Kindergeld

► <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/kindergeld>

2 – Kinderzuschlag

Bundeskindergeldgesetz (BKGG)

► https://www.gesetze-im-internet.de/bkgg_1996

Bundesagentur für Arbeit (BA), Internetseite: Kinderzuschlag

► <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/kinderzuschlag>

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS), Broschüre: Soziale Sicherung im Überblick

► <https://www.bmas.de/DE/Service/Publikationen/Broschueren/a721-soziale-sicherung-ueberblick>

Familienportal des Bundesministeriums für Bildung, Familie, Senioren, Frauen und Jugend (BMBFSFJ), Internetseite: Kinderzuschlag

► <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/kinderzuschlag>

3 – Bildung und Teilhabe

Sozialgesetzbuch Zweites Buch (SGB II)

► https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_2

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS), Internetseite: Bildungspaket

► <https://www.bmas.de/DE/Arbeit/Grundsicherung-Buergergeld/Bildungspaket/bildungspaket>

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS), Broschüre: Soziale Sicherung im Überblick

► <https://www.bmas.de/DE/Service/Publikationen/Broschueren/a721-soziale-sicherung-ueberblick>

Familienportal des Bundesministeriums für Bildung, Familie, Senioren, Frauen und Jugend (BMBFSFJ), Internetseite: Bildung und Teilhabe

► <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/bildung-und-teilhabe>

Ministerium für Arbeit, Gesundheit und Soziales des Landes Nordrhein-Westfalen (MAGS NRW), Internetseite: Bildungs- und Teilhabepaket

► <https://www.mags.nrw/grundsicherung-bildungs-teilhabepaket>

4 – Wohngeld

Wohngeldgesetz (WoGG)

► <https://www.gesetze-im-internet.de/wogg>

Bundesministerium für Wohnen, Stadtentwicklung und Bauwesen (BMWSB), Internetseite: Wohngeld

► <https://www.bmwsb.bund.de/Webs/BMWSB/DE/themen/stadt-wohnen/wohnraumfoerderung/wohnraumfoerderung-node.html>

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS), Broschüre: Soziale Sicherung im Überblick

► <https://www.bmas.de/DE/Service/Publikationen/Broschueren/a721-soziale-sicherung-ueberblick>

Familienportal des Bundesministeriums für Bildung, Familie, Senioren, Frauen und Jugend (BMBFSFJ), Internetseite: Wohngeld

► <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/weitere-leistungen/wohngeld>

Ministerium für Heimat, Kommunales, Bau und Digitalisierung des Landes Nordrhein-Westfalen (MHKBD NRW), Internetseite: Wohngeld

► <https://www.mhkbd.nrw/themenportal/wohngeld>

Impressum

Diese Informationen wurden vom Projekt „Mensch, Respekt! Für Fairness und Menschlichkeit im Kreis Euskirchen“ des DRK Kreisverbandes Euskirchen e. V. zusammengestellt. Es handelt sich um allgemeine Hinweise, die einen ersten Überblick geben sollen. Die Rechtslage ist vereinfacht zusammengefasst. Wir sind um Aktualität, Vollständigkeit und Richtigkeit der Inhalte bemüht, können dafür aber keine Gewähr übernehmen.

Dieses Werk wurde unter der Lizenz „Creative Commons Namensnennung – Weitergabe unter gleichen Bedingungen 3.0 Deutschland“ (CC BY-SA 3.0 DE) veröffentlicht. Den rechtsverbindlichen Lizenzvertrag finden Sie unter <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/de/>

Herausgeber

DRK Kreisverband Euskirchen e.V.
Team Migration / Integration
Integrationsagentur &
Servicestelle Antidiskriminierungsarbeit
Jülicher Ring 32b
53879 Euskirchen

www.drk-eu.de

Redaktion

Boris Brandhoff
Judith Raß
Thomas Weber

Layout und Umsetzung

Kathrin Wallraf
Wallraf Druck und Design
In der Seebrecht 5-7
53937 Schleiden

Erstveröffentlichung

Dezember 2023

Gefördert durch:

Ministerium für Kinder, Jugend, Familie,
Gleichstellung, Flucht und Integration
des Landes Nordrhein-Westfalen

Überarbeitete Fassung

Dezember 2025

Das Projekt „Mensch, Respekt! Für Fairness und Menschlichkeit im Kreis Euskirchen“ fasst verschiedene Maßnahmen zur Prävention von Diskriminierung und Rassismus über Bildungs-, Gruppen-, Kunst- und Begegnungsangebote zusammen. Es wird aus Mitteln des Ministeriums für Kinder, Jugend, Familie, Gleichstellung, Flucht und Integration des Landes Nordrhein-Westfalen gefördert.